

Ценностни аспекти на педагогическото ежедневие
Value Aspects of the Pedagogical Daily Round

РОД РОДА НЕ ХРАНИ, НО ТЕЖКО МУ, КОЙТО ГО НЯМА!

Диляна Вачкова

Начално училище „Христо Ботев“ – Троян

Евелина Димитрова

Начално училище „Св. Климент Охридски“ – Кюстендил

Резюме. Статията разглежда проект с ученици от два втори класа в Троян и Кюстендил, целящ формиране на компетентности от различни области със социално значение. Децата се учат да бъдат толерантни, да имат собствена позиция, да бъдат дейни в осъществяването на поставените задачи и да усъвършенстват собствената си инициативност и мотивация. Двата класа работят върху едни и същи задачи, като крайната цел е сравняване на овладените компетентности. Чрез устни, практически и писмени дейности се постига изграждане на учениците и обогатяване на знанията им. Ролята на учителя е да бъде сътрудник и консултант на учениците.

Keywords: family, mother, father, bees, friendship

Ценностите, към които се стреми човек, до голяма степен се определят от групата, където се е учил да общува, където се е формирала неговата личност, възгледи и според чиито норми той оценява дейността си по-нататък. Първата и с най-голямо значение такава група за човека е семейството. Именно там чрез взаимодействието с роднините си детето за първи път овладява различните форми на общуване и това по-нататък помага за успешното му адаптиране в широката социална сфера. Господстващият в семейството стил на общуване, възгледи и идеали като цяло за детето са онези ориентири, които формират бъдещите му стремежи и ценности, а нерядко остават като образец и за възрастния човек.

Тема на проекта: „Род рода не храни, но тежко му, който го няма“

Цели на проекта:

- формиране на модели на поведение;
- удовлетворяване на специфични личностни потребности – самосъзнание, самоусъвършенстване, самовъзпитание;
- създаване на условия за свързване на теоретичните знания с прилагането им в практически задачи;
- подпомагане на формирането на умения и нагласи за работа в екип;

- развиване на творческите умения у децата;
- обогатяване на комуникативните способности на децата.

Период на изпълнение: октомври 2012 – май 2013 г.

Участници: Ученици от II „б“ клас при НУ „Христо Ботев“ – Троян, и ученици от II „в“ клас при НУ „Св. Климент Охридски“ – Кюстендил.

Основни области на приложение: БЕЛ, математика, околна среда и използваните по тези предмети методически единици.

Интерактивни връзки: изобразително изкуство и домашен бит и техника.

Източници за подготовка: интернет, учебници по ЗП.

Очаквани резултати за учениците:

1. Да развият умения за самостоятелно планиране, като се съобразяват с поставено изискване.
2. Да бъдат активни участници в процеса и да са центъра на обучението.
3. Да развият умения да работят в екип.
4. Да се изградят умения за самоконтрол и самооценка.

Етапи на проекта:

1. Изработване на родословно дърво.
2. „Род рода не храни, но тежко му, който го няма“ – отбелязване на Деня на християнското семейство във II „б“ клас от Троян.
3. „Дърво на приятелството“ – изработване във II „в“ клас в Кюстендил.
4. „Род рода не храни, но тежко му, който го няма“ – урок, проведен в РИМ – Кюстендил.
5. „На майката с любов“ – празник, посветен на 8 март в Кюстендил. Изработване на графика с образа на всяко дете от II „б“ в Троян по случай 8 март.
6. Среща с пчелар – животът в пчелния кошер – провежда се в двата класа. Изработване на енциклопедия, рисувана от II „б“ клас в Троян, с интересни факти за живота в кошера.
7. Великденски празник, отбелязан от двата класа.
8. Среща на класовете – състезание между класовете.
9. Интердисциплинарен урок на тема „Семейството е любов“, проведен и в двата класа.

Описание на дейностите

Идеята за съвместна работа възниква при среща между колективите на двете начални училища, които са първенци на НВО през учебната 2011/2012 учебна година. Изработени са красиви пчелни кошери по БЕЛ,

математика и околени свят. Във всеки кошер има плик с допълнителни, интересни задачи, които децата теглят в съответните часове и работят с интерес. Във II „б“ клас в Троян за всяко участие в състезание или конкурс децата получават пчеличка като стимул за положителен труд. Обявено е състезание кой ще напълни собствения си кошер с най-много пчелички. Децата изследват живота на пчелите паралелно и в двата града и разбират, че там се живее заедно, всеки има задължения, които трябва да спазва. А как живеем ние? В нашето семейство, в най-малкия малкия кошер на обществото, има ли хармония и любов?

Изработване на родословно дърво

Неизменна част от работата не само по този проект са родителите. Характерна е ролята им и взаимодействието в триадата „учител – ученик – родител“. Всяко семейство има родословно дърво, разпространено назад във времето, стигащо донякъде, но не и до първородителя му! Родословното дърво на всеки народ, като обединени семейни родословия, има корени някъде в миналото! Корените на по-старите, по-древните народи са по-назад във времето! Древността обаче не е критерий за качеството на народа! Това, че даден народ е оцелял в бурите на времето, означава, че той е жилав народ, че са дълбоки корените му! За стойността обаче се съди по разклоненията му и най-вече по плодовете, които дава родословното му дърво в момента, а не в миналото! Дали тези плодове днес са съзидателни, или са разрушителни? И така с помощта на родителите започваме изработването на собствено родословно дърво. Семейната троица: майка – баща – деца, като част от род – народ – родина, е от Бога дадена, за да расте и да се множи човешкият род!

„Няма път, който да не започва от къщата“ – казват мъдреците!

„Пак от нея започва и семейството“

Почитайки тази велика институция – семейството – в Троян се отбелязва **Денят на християнското семейство**. Пред родители, баби и дядовци децата правят празник във вид на телевизионно предаване и подвижна станция. Предаването има два основни дяла: новини във връзка с празника Въведение Богородично и развлекателна спортна емисия, която включва семейни игри. Най-впечатляваща е играта „Топлата ръка на мама“, в която децата трябва с опипване на ръцете на няколко майки да познаят със завързани очи коя е топлата ръка на мама.

„Дърво на приятелството“ – Кюстендил

Учениците в клас са като членовете на едно по-голямо семейство. Всеки ученик очертава своята ръчица върху гланциран цветен лист, изразява я и всички са залепени на това дърво. То стои в класната стая неизменно, през всички години.

„Род рода не храни, но тежко му, който го няма“ – Кюстендил

Изнасяне на открит урок в РИМ с беседа за възникването на града, за основаването на семействата. Децата разказват за семейства си, след което се забавляват в детския кът.

„На майката с любов“ – празник, посветен на 8 март. Стихчета и песнички за мама, които децата изпълняват на фона на презентация от снимки на участниците с техните майки, превръщат празника във вълнуващо събитие за всеки. В края на празника децата от Кюстендил изработват картички за мама, а в Троян – графики с образа си, поставени в красиви рамки.

Среща с пчелар

Изследвайки живота в пчелното семейство, се провежда среща с пчелар в класовете. По инициатива на троянските второкласници учениците изработват рисувана енциклопедия с интересни факти за пчелното семейство.

По случай светлия християнски празник **Великден** учениците от Кюстендил се включват и в ежегодния общоучилищен Великденски концерт. А в Троян II „б“ клас изнася пиесата „Как яйцата повярваха в чудеса“ пред всички деца със СОП и техните семейства в града. Инициативата е проведена със съдействието на Ресурсен център – Ловеч. Активно се включват родителите и заедно боядисват великденските яйца, оцветяват керамични фигури и поставки за яйца за празника. В очите на децата грее огънчето на щастието, благодарни са за това, че не са забравени.

По случай **15 май – Световен ден на семейството**, се осъществява среща между вторите класове, работещи по проекта. Целта е да се проведе състезанието „Минута е много“. Състезават се по един отбор от всеки клас. Предварително са подготвени въпроси, чиито отговори изискват децата да демонстрират знанията, натрупани от работата по проекта.

Като финал на усилията през цялата учебна година е провеждането на **урок на тема „Семейството е любов“** по едно и също време в двата града като годишно утро. Учениците са разделени на четири отбора:

- първи отбор „МАЛКИ ПОЕТИ“ – реди рими за семейството;
- втори отбор „МАТЕМАТИЦИ“ – изчислява семейния бюджет;
- трети отбор „ХУДОЖНИЦИ“ – изработва колаж по темата;
- четвърти отбор са „ДИЗАЙНЕРИ“. Задача им е да изработят уютна обстановка в дома. И в двата класа се получават интересни продукти, които говорят, че работата през годината е много плодотворна.

Заклучение

Нищо не дава такава сигурност на децата, както участието в игрите, рамо до рамо със съучениците, учителя и най-близките хора – мама, татко, баба, дядо, братче или сестриче. А и самочувствието ни, вярата за това, че не си сам, ще ни даде и нови сили.

ЛИТЕРАТУРА

- Додсън Ф. (2005). *Изкуството да бъдеш родител*. София: Колибри.
- Пенев, Р., Убенова, Д. (2002). *Педагогическо образование на родители*.

FAMILY AND TRADITIONS

Abstract. Upon realization of this project, the students from two second grade classes – in Troyan and Kyustendil – formed competencies from various areas of social concern. They learn to be tolerant, to have their own position, to be proactive in the implementation of the tasks and work to their own initiative and motivation. Both classes are working on the same tasks, the ultimate goal is a comparison of the competencies mastered. Through oral, practical and writing activities are achieved the growth of students and enrichment of their knowledge. The role of the teacher is to be a collaborator and adviser of the students.

Dilyana Vachkova

Senior teacher II grade

✉ Primary School „Hristo Botev“

11, Miziya Str.

Troyan, Bulgaria

E-mail: dilianavachkov@abv.bg

Evelina Dimitrova

Senior teacher II grade

✉ Primary School „St. Kliment Ohridski“

11, Georgi Paspalev Str.